

خلاصه‌ای از نشریه آماری نظام پزشکی

مجله نظام پزشکی

سال چهارم، شماره ۵، صفحه ۴۴۷، ۱۳۵۴

در اسفند ماه ۱۳۵۳ پنجمین نشریه آماری نظام پزشکی ایران شامل آمار پزشکان و دندانپزشکان کشور انتشار یافت که در اینجا خلاصه آن برای اطلاع همکاران ارجمند درج میشود:

۱- مجموع پزشکان و عده پزشکان متخصص نسبت به آمار سال ۱۳۵۲ از ۱۰۲۸۵ به ۱۱۳۷۳ و از ۳۸۳۸ به ۳۸۹۷ تن رسیده و بترتیب ۱۰۸۸ و ۳۵۹ تن افزایش یافته است.

۲- در محدوده تهران بزرگ ۴۶/۴ درصد از مجموع پزشکان (عمومی - متخصص) و ۶۶/۷ درصد از مجموع پزشکان متخصص مستقر هستند.

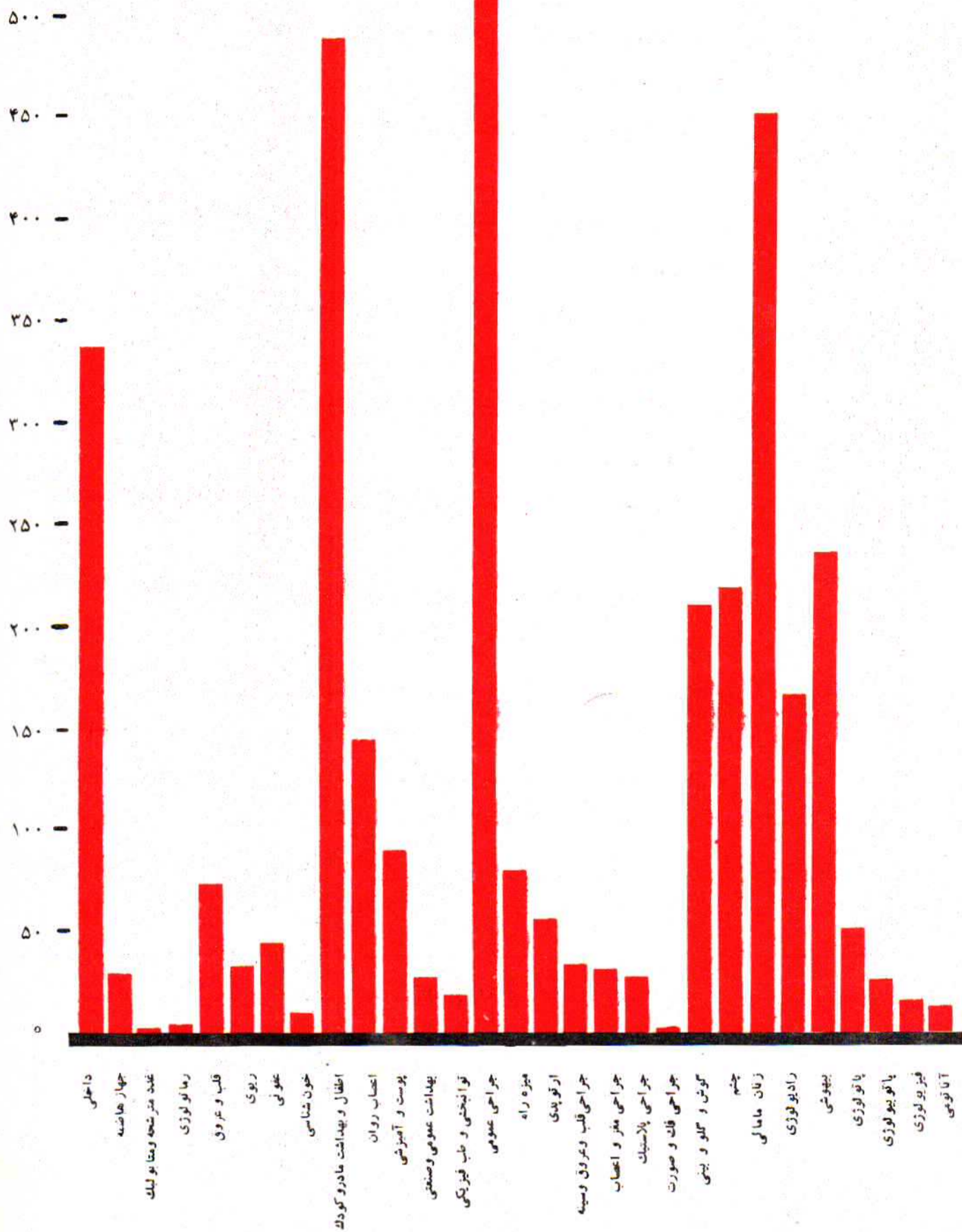
۳- با توجه به اینکه متوسط جمعیت کشور برای یک پزشک ۲۷۸۲ تن است، در تهران بزرگ در مقابل ۸۶۶ تن جمعیت یک پزشک خدمت میکند. در نقاط دیگر کشور کمترین نسبت پزشک مربوط به استان ایلام و پشتکوه و استان زنجان است.

۴- پزشکان عمومی و متخصص و مجاز بترتیب ۶۴/۸ درصد، ۳۴/۲ درصد و ۱ درصد از مجموع پزشکان را تشکیل میدهند.

۵- از عده پزشکان متخصص ۶۶/۷ درصد کل آنان در محدوده تهران بزرگ سکونت دارند و در نتیجه تهران بزرگ ۴۹/۲۷ درصد پزشکان متخصص و ۵۰/۷۳ درصد پزشکان عمومی و مجاز را دربر دارد.

۶- عده کل دندانپزشکان کشور ۱۶۱۰ تن است که از این عده ۹۱۷ تن در تهران بزرگ مستقر هستند.

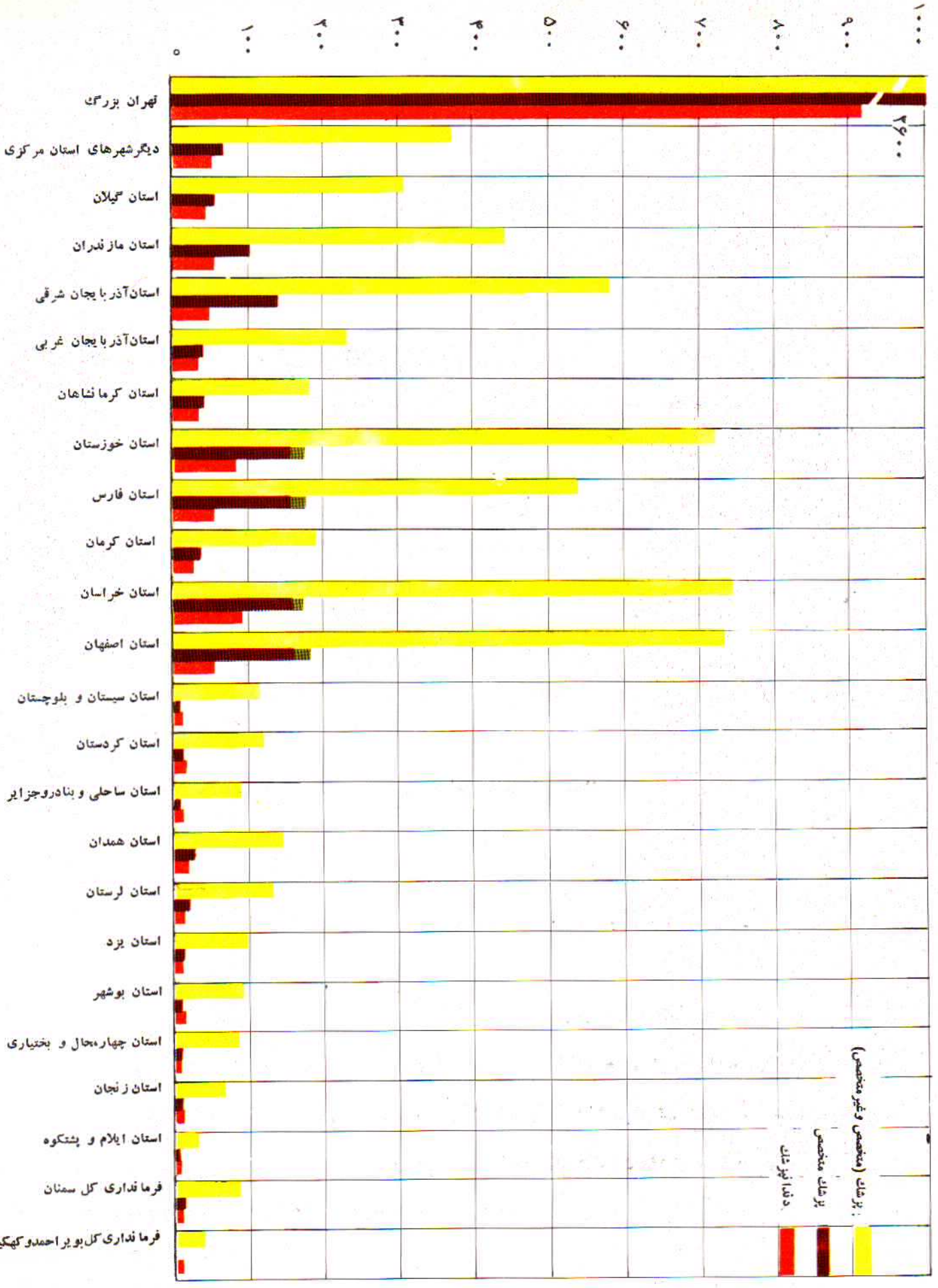
۷- با توجه به اینکه متوسط جمعیت کشور برای یک دندانپزشک ۱۹۶۵۵ تن است در تهران بزرگ در مقابل ۴۹۸۳ تن جمعیت، یک دندانپزشک خدمت میکند.

۱۵- با مقایسه تعداد کل فارغ التحصیلان دندان پزشکی دانشگاه‌های ایران (۱۸۱۶) و تعداد آنان که در نظام پزشکی ثبت نام نموده‌اند (۱۲۸۷)، معلوم میگردد که ۵۲۹ نفر از دندانپزشکان در نظام پزشکی سابقه ثبت نام ندارند و این رقم شامل دندانپزشکانی است که یا بحرفه دندان پزشکی اشتغال ندارند، یا در خارج از کشور هستند و یا بعنوان سپاهی بهداشت خدمت میکنند و عده‌ای هم برحمت ایزدی پیوسته‌اند.

آمار پزیشان و دندانپزیشان کشور بر حسب استان و فرمانداری کل نسبت به جمعیت کشور

جمعیت کشور در سال ۱۳۵۲ (به هزار نفر)	دندانپزیشان			پزیشان			استان - فرمانداری کل
	نسبت جمعیت به يك دندانپزشك	درصد دندانپزشك	جمع	نسبت جمعیت به يك پزشك	درصد پزشك	جمع	
۳۱۶۴۵	۱۹۶۵۵	۱۰۰/۰	۱۶۱۰	۲۷۸۲	۱۰۰/۰	۱۱۳۷۳	کل کشور
۴۵۷۰	۴۹۸۳	۵۷/۱	۹۷۱	۸۶۶	۴۶/۴	۵۲۷۷	استان مرکزی } تهران بزرگ دیگر شهرستانها
۱۹۹۹	۳۵۰۷۰	۳/۵	۵۷	۵۳۵۹	۳/۳	۳۷۳	
۱۵۳۳	۳۵۶۵۱	۲/۷	۴۳	۴۹۲۹	۲/۷	۳۱۱	استان گیلان
۲۴۳۱	۳۹۸۵۲	۳/۸	۶۱	۵۵۱۲	۳/۹	۴۴۱	استان مازندران
۳۰۹۶	۶۳۱۸۳	۳/۰	۴۹	۵۳۳۷	۵/۱	۵۸۰	استان آذربایجان شرقی
۱۳۳۴	۴۱۶۸۷	۲/۰	۳۲	۵۹۰۲	۱/۹	۲۲۶	استان آذربایجان غربی
۹۵۵	۲۷۲۸۵	۲/۲	۳۵	۵۱۹۰	۱/۶	۱۸۴	استان کرمانشاهان
۲۰۶۰	۲۴۵۲۳	۵/۲	۸۴	۲۸۶۹	۶/۲	۷۱۸	استان خوزستان
۱۹۲۱	۳۷۶۶۶	۳/۳	۵۱	۳۶۱۰	۴/۲	۵۳۲	استان فارس
۱۰۳۷	۴۱۴۸۰	۱/۶	۲۵	۵۲۶۳	۱/۷	۱۹۷	استان کرمان
۲۹۰۰	۳۰۸۵۱	۵/۹	۹۴	۳۹۰۸	۶/۵	۷۴۲	استان خراسان
۱۹۱۲	۳۶۷۶۹	۳/۲	۵۲	۲۶۰۴	۶/۴	۷۳۴	استان اصفهان
۵۵۳	۵۰۲۷۲	۰/۷	۱۱	۵۱۶۸	۰/۹	۱۰۷	استان سیستان و بلوچستان
۷۱۵	۵۵۰۰۰	۰/۹	۱۳	۶۲۱۷	۱/۰	۱۱۵	استان کردستان
۴۲۱	۳۸۲۷۲	۰/۶	۱۱	۴۸۹۵	۰/۸	۸۶	استان ساحلی و بنادر
۱۰۱۷	۶۳۵۶۲	۱/۰	۱۶	۷۰۶۲	۱/۳	۱۴۴	استان همدان
۹۴۵	۷۸۷۵۰	۰/۲	۱۲	۷۳۲۵	۱/۲	۱۲۹	استان لرستان
۳۰۴	۳۰۴۰۰	۰/۶	۱۰	۳۰۷۰	۰/۹	۹۹	استان یزد
۳۱۹	۲۶۵۸۳	۰/۷	۱۲	۳۳۹۴	۰/۸	۹۴	استان بوشهر
۳۵۵	۱۱۸۳۳۳	۰/۲	۳	۴۱۲۷	۰/۸	۸۶	استان چهارمحال و بختیاری
۵۱۴	۷۳۴۳۳	۰/۴	۷	۹۱۷۸	۰/۵	۵۶	استان زنجان
۲۶۴	۸۸۰۰۰	۰/۲	۳	۱۰۵۶۰	۰/۲	۲۵	استان ایلام و پشتکوه
۲۲۲	۲۲۲۰۰	۰/۶	۱۰	۲۵۸۱	۰/۸	۸۶	فرمانداری کل سمنان
۲۲۸	۱۱۴۰۰۰	۰/۱	۲	۷۳۵۴	۰/۳	۳۱	فرمانداری کل بوبر احمد و کهگیلویه

۸- از مجموع ۱۳۷۳ تن پزشك، ۸۱۷ تن زن و از مجموع ۱۶۱۰ تن دندانپزشك، ۲۶۸ تن زن میباشند.
 ۹- از ۱۱۲۶۵ تن پزشکی که درجه دکترای پزشکی دارند، ۸۸/۸ درصد آنان از ایران فارغ التحصیل شده‌اند و ۱۱/۲ درصد بقیه بترتیب در آلمان - فرانسه - ترکیه - سوئیس - انگلستان - آمریکا و دیگر کشورها دانش پزشکی آموخته‌اند.

۱۰- از ۱۶۱۰ تن دندانپزشك، ۱۵۹ تن دندانپزشك بی‌عنوان دکترا و ۸۵ تن دندانپزشك مجاز هستند.
 ۱۱- ۱۳۶۶ تن دندانپزشك (۲/۹۴ درصد) از ایران و (۵/۸ درصد) بقیه بترتیب از آلمان - ترکیه - انگلستان و دیگر کشورها درجه دکترای دندانپزشکی دریافت داشته‌اند.

۱۲- از ۱۱۳۷۳ تن پزشك ساکن کشور بجز ۱۰۸ از آنان که مجاز هستند، ۱۰۰۰۲ تن از ایران درجه دکترا گرفته‌اند. نسبت عده اخیر (۱۰۰۰۲) بر حسب دانشگاهی که از آن فارغ التحصیل شده‌اند بشرح زیر است:
 دانشگاه تهران، ۵۴/۲ درصد - دانشگاه آذربادگان (تبریز)، ۱۴/۴ درصد - دانشگاه اصفهان، ۱۰/۷ درصد - دانشگاه فردوسی (مشهد)، ۹/۷ درصد - دانشگاه پهلوی (شیراز)، ۴/۱ درصد - دانشگاه جندی شاپور (اهواز)، ۴ درصد - دانشگاه ملی ایران، ۲/۹ درصد.

۱۳ - از سال ۱۳۰۰ تا ۱۳۵۳ جمعاً ۱۳۰۰۹ تن پزشك از دانشگاه‌های ایران فارغ التحصیل شده‌اند بدین ترتیب:

دانشگاه تهران (۵۵/۲ درصد) از سال ۱۳۰۰ - دانشگاه آذربادگان (۱۳/۱ درصد) از سال ۱۳۳۲ - دانشگاه پهلوی (۶ درصد) از سال ۱۳۳۴ - دانشگاه فردوسی (۸/۹ درصد) از سال ۱۳۳۵ - دانشگاه اصفهان (۹/۵ درصد) از سال ۱۳۳۵ - دانشگاه جندی شاپور (۳/۷ درصد) از سال ۱۳۴۴ - دانشگاه ملی ایران (۳/۶ درصد) از سال ۱۳۴۹. لذا با مقایسه تعداد کل فارغ التحصیلان پزشکی دانشگاه‌های ایران (۱۳۰۰۹) و تعداد آنانکه در نظام پزشکی ثبت نام نموده‌اند (۱۰۰۰۲) معلوم میگردد که ۳۰۰۷ تن از پزشکان در نظام پزشکی سابقه‌ای ندارند و این ارقام شامل پزشکانی است که یا بحرفه پزشکی اشتغال ندارند و یا در خارج از کشور مقیم هستند و یا بعنوان سپاهی بهداشت خدمت میکنند و عده‌ای هم بر حمت ایزدی پیوسته‌اند. بطور تقریب میتوان گفت که از این عده حدود ۲۰۰۰ تن بخارج از کشور عزیمت کرده‌اند.

۱۴- از سال ۱۳۱۴ تا ۱۳۵۳ جمعاً ۱۸۱۶ تن دندانپزشك از دانشگاه‌های ایران فارغ التحصیل شده‌اند که از این رقم سهم دانشگاه تهران (۸۵ درصد) از سال ۱۳۱۴، دانشگاه ملی (۹/۲ درصد) از سال ۱۳۵۰، و دانشگاه فردوسی (۸/۵ درصد) از سال ۱۳۵۰ است.

۲۱۹ تن در رشته بیهوشی - ۱۰۲ تن در رشته پاتولوژی و آزمایشگاهی (آسیب‌شناسی - آزمایشگاه بالینی - پزشکی قانونی) - ۴۷ تن در رشته پاتوبیولوژی (بیوشیمی - بیولوژی - سرم‌شناسی - انگل‌شناسی و میکرب‌شناسی) - ۲۷ تن در رشته فیزیولوژی، فارماکولوژی و بیوفیزیک - ۲۵ تن در رشته آناتومی و بافت‌شناسی دارای درجه تخصص هستند.

۲۰- از شهریور ماه ۱۳۴۸ تا پایان اسفند ماه ۱۳۵۳ - ۱۹۰ تن از پزشکان و دندانپزشکان برحمت ایزدی پیوسته‌اند.

نشریه آماری با نمودارها و جدول‌های جامع و جالب و مقایسه‌ای تهیه شده و هر سال تجدید میشود تا همیشه آخرین اطلاعات آماری راجع به جامعه پزشکی ایران در اختیار خوانندگان قرارگیرد.

آمار پزشکان و دندانپزشکان کشور بر حسب استان و فرمانداری کل

دندانپزشکان				پزشکان				جمع کل	نام استان - فرمانداری کل
مجاز	بی‌عنوان دکتر	با عنوان دکتر	جمع	مجاز	متخصص	عمومی	جمع		
۸۵	۱۵۹	۱۳۶۶	۱۶۱۰	۱۰۸	۳۸۹۷	۷۳۸۶	۱۱۳۷۳	۱۲۹۸۳	کل کشور
۵۸	۷۲	۷۸۷	۹۱۷	۴۴	۲۶۰۰	۲۶۳۳	۵۲۷۷	۶۱۹۴	استان مرکزی (تهران بزرگ دیگر شهرستانها)
۵	۸	۴۴	۵۷	۷	۷۰	۲۹۶	۳۷۳	۴۳۰	
۲	۳	۳۸	۴۳	۴	۶۱	۲۴۶	۳۱۱	۳۵۴	استان گیلان
۲	۷	۵۲	۶۱	۵	۱۰۰	۳۳۶	۴۴۱	۵۰۲	استان مازندران
-	۱۱	۳۸	۴۹	۴	۱۴۵	۴۳۱	۵۸۰	۶۲۹	استان آذربایجان شرقی
-	۱۲	۲۰	۳۲	۲	۳۴	۱۹۰	۲۲۶	۲۵۸	استان آذربایجان غربی
۱	۶	۲۸	۳۵	-	۳۷	۱۴۷	۱۸۴	۲۱۹	استان کرمانشاهان
-	۱۰	۷۴	۸۴	۳	۱۷۷	۵۳۸	۷۱۸	۸۰۲	استان خوزستان
۵	۱	۴۵	۵۱	۹	۱۷۷	۳۴۶	۵۳۲	۵۸۳	استان فارس
۱	۳	۲۱	۲۵	۲	۳۳	۱۶۲	۱۹۷	۲۲۲	استان کرمان
۴	۵	۸۵	۹۴	۸	۱۷۶	۵۵۸	۷۴۲	۸۳۶	استان خراسان
۱	۵	۴۶	۵۲	۱۰	۱۸۳	۵۴۱	۷۳۴	۷۸۶	استان اصفهان
-	۲	۹	۱۱	-	۸	۹۹	۱۰۷	۱۱۸	استان سیستان و بلوچستان
-	۲	۱۱	۱۳	۱	۱۱۰	۱۰۳	۱۱۵	۱۲۸	استان کردستان
-	۲	۹	۱۱	-	۴	۸۲	۸۶	۹۷	استان ساحلی و بنادر و جزایر
۱	۴	۱۱	۱۶	۶	۲۶	۱۱۲	۱۴۴	۱۶۰	استان همدان
-	۱	۱۱	۱۲	۱	۱۶	۱۱۲	۱۲۹	۱۴۱	استان لرستان
۴	-	۶	۱۰	۲۰	۱۱	۸۶	۹۹	۱۰۹	استان یزد
-	۲	۱۰	۱۲	-	۵	۸۹	۹۴	۱۰۶	استان بوشهر
-	-	۴	۴	-	۴	۸۲	۸۶	۸۹	استان چهارمحال و بختیاری
-	۴	۴	۷	-	۶	۵۰	۵۶	۶۳	استان زنجان
-	-	۳	۳	-	۱	۲۴	۲۵	۲۸	استان ایلام و پشتکوه
۱	-	۹	۱۰	-	۱۲	۷۴	۸۶	۹۶	فرمانداری کل سمنان
-	-	۲	۲	-	-	۳۱	۳۱	۳۳	فرمانداری کل بویراحمد و کهگیلویه